

Brooklandsvägen

Jag var nöjd och alltid mig själv till behag
och trodde mig visst inte dum
tills på Brooklandsvägen jag mötte en dag
en ungmö, som gjorde mig stum.
Lågt ned, lågt ned,
där små lyktor gå ut och gå in.
I ungmör, jag glömt eder alla för en,
och hon kan aldrig bli min.
Det var mitt i en doftande juninatt,
och österut åskan gick,
och jag ansiktet såg, fast ljuset var matt
och det var blott ett ögonblick.
Lågt ned, lågt ned...
Hon såg på mig och log men teg,
Hon log och strax försvann.
Men ack, då gick min frid sin väg,
och min glädjes ström förann.
Lågt ned, lågt ned...
Så ringen ej till aftonbön,
I Brooklands klockor, där.
I ringen Goodman upp ur sjön,
förrän jag på nytt blir kär.
Lågt ned, lågt ned...
Väl Goodmans gård är havets sand
sen många tusen år,
men den skall bli till åkerland,
förrän jag en hustru får.
Lågt ned, lågt ned...
Kring Fairfields kyrka vattnet står
ren nu i tidig höst,
men förrän hon på högland står
skall ingen ge mig tröst.
Lågt ned, lågt ned...
Ack låt mig gå till Brookland blott,
då åter åskan går -
ty där hon en gång lett så gott,
hon kanske åter står.
Lågt ned, lågt ned...

Brookland Road

I was very well pleased with what I knowed,
I reckoned myself no fool--
Till I met with a maid on the Brookland Road,
That turned me back to school.
Low down-low down!
Where the liddle green lanterns shine--
O maids, I've done with 'ee all but one,
And she can never' be mine!
'Twas right in the midst of a hot June night,
With thunder duntin' round,

And I see'd her face by the fairy light
That beats from off the ground.
Low down-low down...
She only smiled and she never spoke,
She smiled and went away;
But when she'd gone my heart was broke
And my wits was clean astray.
Low down-low down...
O, stop your ringing and let me be--
Let be, O Brookland bells!
You'll ring Old Goodman out of the sea,
Before I wed one else!
Low down-low down...
Old Goodman's Farm is rank sea-sand,
And was this thousand year;
But it shall turn to rich plough-land
Before I change my dear.
Low down-low down...
O, Fairfield Church is water-bound
From autumn to the spring;
But it shall turn to high hill-ground
Before my bells do ring.
Low down-low down...
O, leave me walk on Brookland Road,
In the thunder and warm rain--
O, leave me look where my love goed,
And p'raps I'll see her again!
Low down-low down...

Du liv...

Ur Dan Anderssons "[Kolvaktarens visor](#)"

Du liv, vad du ändå är ensamt armt
mot den dröm vi drömde om dig!
Och dock ha vi älskande ärligt och varmt
sått rosor vid villande stig.
Sått rosor, sått med vår bästa vän,
att vattnas av dalarnas dagg -
men gingo en höstdag den vägen igen
och blödde av nässlor och tagg.
Du liv, vad ändå är ensamt långt,
när du växer i skuggat ljus!
När knopparna torka och hava det trångt
bland kullar av sollöst grus.
Du sjunger oss sånger att sorg är kort,
låtsar trösta när sol går ner -
men hav dina visors buller bort,
jag orkar ej höra dem mer!
Här somnar en man från sitt eget ve,
här slutar ett djur sin strid -
du liv, det var allt du hade att ge

och detta är dödens frid.

"...här slutar ett djur sin strid - du liv, det var allt du hade att ge, och detta är dödens frid."

Om du inte redan är det; välkommen som medlem i Dan Andersson Sällskapet!
Skicka ett mail till: museet@passagen.se

En spelmans jordafärd

Text och musik: Dan Andersson.

Förr än rosig morgon lyser över Himmelmora kam,
se, då bärs där ut en död från Berga by.
Över backarnas små blommor går det tysta tåget fram,
under morgonhimlens svala, gråa sky.
Tunga stövlar taga steg över rosensållad teg,
tunga huvuden sej böja som i bön.
Bort ur ödemarkens nöd bärs en drömmare som död,
över äng som under daggen lyser grön.
Han var underlig och ensam, säja fyra svarta män,
han led ofta av brist på husrum och bröd. -
Se en konung, säja rosorna, och trampas på igen,
se en konung och en drömmare är död!
Det är långt, säja bärarna, det känns som många mil,
och när hetare blir dagen går man trött. -

Gången varligt, talen sakta, susar sälg och sjunger pil,
det är kanske någon blomma som har dött.
Men när kistan vaggar svart genom vårens gröna skog,
går en tystnad genom morgonvaknad teg,
och då stannar västanvinden för att lyssna vem som tog
mitt i rosorna så tunga steg.
Det är bara Olle spelman, susar tall och sjunger gran,
han har lyktat sina hemlösa år. -
Det var lustigt, svarar vinden, om jag vore en orkan,
jag skulle spela hela vägen där han går!
Över ljung och gula myrar gungas hårda döda ben,
gungas tröttsamt genom skogens bleka ro.
Men när kvällen svalkar härlig över lingonris och sten,
hörs det tunga tramp i Himmelmora mo.
Tramp av fyra trötta män, som i sorg gå hem igen,
och de böja sina huvun som i bön.
Men djupt i djupa grova spår trampas rosorna till sår,
mitt i äng som under daggen lyser grön.
Han är borta, säja fyra, det blir tungt för hans mor,
som på fattiggåln i Torberga går. -
Varför trampas vi av klackar, varför slitas vi av skor?
jämra rosorna och visa sina sår.
Det är Döden som har dansat genom Himmelmora mo,
susa tistlarna på klövervallens ren.
Han har slipat er till träck med sin gamla grova sko,
när han dansade med drömmarens ben.
Över gräs och gråa hus flyger natten som ett sus,
bleka stjärnor blinka fattigt från sin sky.
Över heden ifrån väster nedåt tjärnen går ett ljus,
går en sång över näckrossållad dy.
Och stormen sjunger svart och vitt
och i skum kring Härnaön
sjunga vågorna om ödemarkens nöd.
Över svarta vreda vatten spelar natten upp till bön,
ty en spelman och en drömmare är död.

Amin E Amin E Amin E Amin

Förr än ro-sig mor-gon ly-ser ö-ver Him-mel-mo-ra kam, se, då bärs där ut en död från Ber-ga by.

6 Dmin A7 Dmin A7 Dmin Gmin A7 Dmin E Amin

Ö-ver back-ar-nassmå blom-mor går det tys-ta tå-get fram, un-der mor-gon-him-lens sva-la, grå-a sky. Tung-a

11 Amin E Amin E Amin E Amin

stöv-lar ta-ga steg ö-ver ro-sen-sål-lad teg. Tung-a hu-vu-den sej bö-ja som i bön. Bort ur

16 A7 Dmin E7 Amin Dmin Amin E7 Amin

ö-de-mar-kens nöd bärs en dröm-ma-re som död, ö-ver äng som un-der dagen ly-ser grön.

En visa till fiol

Text: Dan Andersson. Musik: Bosse Landberg

(För att höra musiken: Klicka på titeln)

En fästman har Anna i Broby by,
och en vän har Vilma vid Tärnsjö nor.

Men den fula Selma vid Utby,
hon har bara sin fattiga mor.

Vad tror du, vad tror du när vårregnen falla,
ska han komma och kyssa ditt böljande
hår?

Och ska han inte svika när dagarna bli kalla,
och snön fyller sjöstrandens snår?

Ty den fula Selma vid Utby grind,
henne flina de fulaste pojkarna åt.

Det är mörkt, det är kallt som en juldagens
vind,

hennes hjärta som bävar av gråt.

Vad tror du, vad tror du när året skall vända,
och nyåret lyser över enarna och snön?

Kanske kommer han om natten,
när stjärnorna de tända

sina lampor över vakarna på Utbysjön.
Hennes kropp är krökt som en myrväxt

gran,

hennes sång den är så bristande tunn.

Hennes bröst lockar ingen att leka,
och till kyssar ej hennes mun.

Vad tror du, vad tror du väl när marsvindar
ila,

och skaren ligger blå över Brobergs mo?

Kanske kommer han ur nätterna, och bär
dej till att vila,
och kysser dej att sova i jordens ro.
Ur "Efterlämnade dikter".

Gunnar Vägman

Text: Dan Andersson, musik Gunde Johansson

Jag har sett honom sitta bland unga
invid dörren på hemgjord stol.
Jag har hört Gunnar Vägman sjunga
till sin gnälliga gamla fiol.
Jag kan minnas den reslige finnen,
och hans blick under buskiga bryn,
när han drog sina fagraste minnen
från sin ungdom i Mattina-byn.
Det var skämtsamma låtar från logen
och visor han själv hade smitt -
han var gammal som bygden och skogen,
och hans hår var glesnat och vitt.

x x x

Har du lyssnat när topparna gunga
i förhöststormarnas sus?
Eller hört Gunnar Vägman sjunga,
som han sjöng när han fått sig ett rus?
Och ett moln kunde skymma hans panna
under stråkens darrande dans,
när han sjöng sina kväden om Anna,
om Anna som aldrig blev hans.

Den sista versen fanns i ett utkast, som Dan Andersson skickade i brev till sin vän Rebecka Svensson i Ronneby. Där har personen i dikten namnet "Gunnar Vandrare".

Gässen flytta

Text: Dan Andersson. Musik Thorstein Bergman

När de gam - la så - ren he - ta tä - ra, när din kind är vätt av en - sam - he - tensgråt, när att
 le - va är att ste - nar bä - ra, och din sång är sorg, som vils - na tra - nors låt,
 gå och drick en fläkt av hös - tens vin - dar, se med mej mot ble - ka blå - a skyn. Kom och
 stå med mej vid ha - gens grin - dar när de vil - da gäs - sen fly - ga ö - ver byn.

Hemlös

Ur "[Svarta ballader](#)" av Dan Andersson

[Klicka här för Rune Jonssons målning inspirerad av dikten](#)

[Klicka här för Magnus Högmans tonsättning och sång \(Mp3-fil 285 kB\)](#)

I natt har jag vandrat från Hedsunda by,
 där jag fåfängt bönföll om hägn,
 mina glappande skor äro tunga som bly
 av träckstänk och midnattsregn.
 Jag kom från tjuvarnas gråstensborg,
 där min skugga var min kamrat.
 Där var år av grubbel och månaders sorg
 och nätter svarta av hat.
 Ty jag älskade strid med sten och kniv,
 och log åt jämmer och sår -
 och till sist så tog jag en kvinnas liv,
 och satt fången i långa år.
 Och vid Kersnas tjärn, nedom

Gengångare

ur "Kolvaktarens visor" av Dan Andersson

Är du ensam vid din mila i din koja i kväll,
håll öppen, håll öppen din dörr!
Under glittrande stjärnor över snötäckta fjäll
komma vi, komma vi som förr.
Vi ha sovit redan länge i vår kyrkogårdsvrå
och vilat våra gammalmansben -
vi ha vaknat för att skönja om himlen är blå,
för att värma oss i månens sken.
Under stjärnornas ögon må vi samlas till ting
medan nordvinden härjar hård,
må vi bänka oss ned i en domarering
på din fridlysta kolaregård.
Ty vi vandra, vi vandra och hava ej ro
i de gravar som svälten har grävt,
och fast friden var djup i vårt jordbyggda bo,
vårt hat har den aldrig kvävt.
Och vårt hat är ett vandrande dödmanshat
som skall spöka tiderna ut,
och vår sorg är en tårlös sorg, kamrat,
och vår jämmer är utan slut.
Men ve oss, för sent ha vi gått ur vår grav
för att krämares domare bli -
de män som skuro vår plågas stav
äro döda och vandra som vi.

Helgdagskväll i timmerkojan

Text: Dan Andersson. Musik: Sven Scholander

*Läs vad Leiv Bjørn Amundsen har att berätta om
"Helgdagskväll i timmerkojan":*

Bort, längtande vekhet ur sotiga bröst,
vik, bekymmer ur snöhöljda bo!
Vi ha eld, vi ha kött, vi ha brännvin till
tröst,
här är helg, djupt i skogarnas ro!
Sjung, Björnbergs-Jon ur din fullaste
hals
om kärlek och rosor och vår!

Stäm fiolen, Brogren, och spela en vals
för spökblåa, månlysta snår!

(Följande vers brukar ej sjungas)

Under stjärnornas glans flyger nattens
dis
som ett sus över barkhöljt tak,
och det tjuiter i Lammeloms sprickande
is,
där det stöper från öppen vak.
Det är mil efter mil till lador och hus
där frosten går tjurig vid grind,
här är lustigt i stockeldens gula ljus,
som darrar i nattens vind.
Du är fager, Brogren, i eldglans röd,
där du gnider din svarta fiol,
för mat och för brännvin du glömt all
nöd,
och din panna är ljus som en sol.
Och Jon, där du sitter vid grytan din,
en baron i din mollskinnsskrud,
se fast åren ha garvat ditt sega skinn,
i ditt sot är du ung som en gud!
Och Vargfors-Fredrik, du skrattande
man,
som vill alla uslingar väl -
kom, sjung om din ungdoms synd, om
du kan,
och en skål för din gossesjäl!
Och när morgonens stjärnor blekna och
dö
och när ångorna stelna till is,
och när dagningen skälver på myr och
sjö
vi sova på doftande ris.
Då sova vi alla på granris tungt
och drömma om bleka mör
och snarka och vända oss manligt och
lugnt, medan elden falnar och dör.

Ur "Kolvaktarens visor" 1915

*Läs vad Leiv Bjørn Amundsen har att berätta om
"Helgdagskväll i timmerkojan":*

Bort, läng - tan - de vek - het ur so - ti - ga bröst, vik, be - kymmer ur snö - hölj - da
 7 bo! Vi ha eld, vi ha kött, vi ha bränn - vin till tröst, här är helg, djupt i
 14 sko - gar - nas ro! Sjung, Bjöm - bergs - Jon ur din ful - las - te
 20 hals om kär - lek och ro - sor och vår! Stäm fi - o - lén,
 26 Bro - gren, och spe - la en vals för spök - blå - a, mån - lys - ta snär!

Saxat ur Dan Andersson Sällskapets
gästbok

Leiv Bjørn Amundsen från Lørenskog skrev den 25/3 -2002, kl 18:03:20

E-post: leivba@excite.com

Takk for et godt tiltak!

Her fant jeg jo igjen noe av historien om Värmlänningen Josef Åsberg. Ingmar Johansson i Munkfors fortalte meg for mange år siden: "Där hemma på min faders gård i Norra Råda socken hadde vi en dräng som hette Josef Åsberg Josef sade jämt: "Det är jag som är Björnbergs-Jon" på timmerkörning i Dalarna hade han där i kojans fått bekanta sig med Dan Andersson" Ingmars hustru Märta var i sin barndom en god vän av Josefs fosterdotter Aina, som på den tiden bodde i Östre Ämtevik. Jag åkte en gång till den orten och frågade den första man jag mötte om vägen till Ainas hus. "Ja, vilken Aina då?" sade han. "Björnbergs-Jons Aina", sade jag. "Då får du följa mig", svarade han. Vi gick några meter bort till et hus. Där mötte jag Björnbergs-Jons Aina, som var hans mor. Vad jag då fick höra om Josef var för mig och en tillgång som gjort Dans dikt rikare.

Hemlängtan

Text: Dan Andersson. Musik: Gunde Johansson

1. Jag är trött, jag är led på fabriken,
jag vill hem till jordhöljt bo,
till min koja vid Blodstensmyren,
i de gröna gömmenas ro.

Jag vill leva på bröd och vatten,
om jag endast strax får byta
allt gasljus och larm mot natten
där timmarna tysta flyta.

2. Jag vill hem till dalen vid Pajso,
till det gräsiga kärret vid So,
där skogarna murgrönsmörka
stå i ring kring mossig mo,
där starrgräs i ånga växer
vid källor som aldrig sina
och där växter väva i jorden
sina rötter silkesfina.

3. Jag vill hem till dalen vid Kango
där ljuven står brinnande röd
som ett trots i flammande lågor
framför höstens hotande död -
där fjärilar, färggrant glada
på mjöliga vingar sväva
och tunga, sjungande humlor
i den svällande myllan gräva.

4. Jag vill hem till det fattiga folket
som svettas i somrarnas glöd,
som vakar i bittra nätter
i envig mot köld och nöd. -
Jag vill dit där molnen gå tunga
under skyn där stjärnor skina,
och där obygdorsforsarna sjunga
i takt med visorna min

Hemlängtan

Text: Dan Andersson. Musik: Gunde Johansson

Jag är trött, jag är led på fa - bri - ken, jag vill hem till jord höljt bo, till min
 ko - ja vid Blod - stens - my - ren, i de grö - na göm - me - nas ro. Jag vill
 le - va på bröd och vat - ten, om jag en - dast strax får by - ta allt
 gas - ljus och larm mot nat - ten där tim - mar - na tys - ta fly - ta.

Hemlös

Ur "Svarta ballader" av Dan
Andersson

I natt har jag vandrat från Hedsunda
by,
där jag fåfängt bönföll om hägn,
mina glappande skor äro tunga som
bly
av träckstänk och midnattsregn.
Jag kom från tjuvarnas
gråstensborg,
där min skugga var min kamrat.
Där var år av grubbel och månaders
sorg
och nätter svarta av hat.
Ty jag älskade strid med sten och
kniv,
och log åt jämmer och sår -
och till sist så tog jag en kvinnas liv,
och satt fången i långa år.
Och vid Kersnas tjärn, nedom
Hävamo brant
jag ville ur livet fly,
när den drivande månens guld föll
grant
över strändernas gungande dy.
Men inom mig är något som icke vill
dö,
och som hatar att leva ändå -
det är bittert att kvävas i kvällssvart

sjö,
och bittert att levande gå,
och känna hur eländet suger en ner,
tills man andas med bara hat -
fast solen lyser - fast sommaren ler -
det är bittert, bittert, kamrat!

Jag skall gå genom tysta skyar

Text: Dan Andersson. Musik: Gunde Johansson

Jag skall gå genom tysta skyar,
genom hav av stjärnors ljus,
och vandra i vita nätter,
tills jag funnit min faders hus.
//:Jag skall klappa sakta på porten
där ingen mer går ut,
och jag skall sjunga av glädje,
som jag aldrig sjöng förut. ://

The musical score is written in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a 3/4 time signature. It consists of four staves of music with lyrics underneath. Chord symbols are placed above the notes: A, E7, A, D, A, E7, A. The lyrics are: "Jag skall gå ge-nom tys - ta sky-ar, ge-nom hav av stjär-nors ljus, och vand-ra i vi - ta nät-ter tills jag fun-nit min fa-ders hus. Jag skall klap - pa sak-ta på por-ten där ing - en mer går ut, och jag skall sjung-a av gläd-je, som jag ald-rig sjöng för - ut. (Jag skall)".

Jag skall gå ge-nom tys - ta sky-ar, ge-nom hav av stjär-nors ljus,
och vand-ra i vi - ta nät-ter tills jag fun-nit min fa-ders hus. Jag skall
klap - pa sak-ta på por-ten där ing - en mer går ut,
och jag skall sjung-a av gläd-je, som jag ald-rig sjöng för - ut. (Jag skall)

Om "Tysta skyar"

Nedanstående är utdrag från Gunde Johanssons artikel i "Den hemlighetsfulla sången", en samling artiklar om Dan Anderssons religiösa diktning, sammanställd av Jan Arvid Hellström.

Hur gestaltade sig Dan Anderssons förhållandet till kvinnorna? Genom åren var det ju flera som starkt bands av hans personlighet.

- - -

I en lång dikt (ur Efterlämnade dikter) tänker han sig möta tre kvinnor. Den första representerar lidelsen, den andra både den sinnliga kärleken och den universella, himmelska. Den tredje tänker han sig som renheten själv. Han genomför dock aldrig motivet konsekvent. Under rubriken Den hemlöse skriver han:

Det hände en gång att en yngling en natt gick vilse i sin barndoms skog. Han kände sig främmande på gamla platser, där han älskat och lekt, och gamla stigar och vägar voro vill samma som om han aldrig vandrat dem. Men i skogen råkade han på tre kvinnor som älskade honom. Dikten börjar med de olika kvinnornas längtan.

Den första kvinnan:

Så tag mina mörka ögon,
de har gråtit i sorg och fröjd.
Och tag min vita panna
och min mun och kyss dej nöjd!
Mitt bröst har svällt av längtan
att tryckas både hårt och hett -
jag får aldrig fred för bröstet,
innan något ljuvt har skett.

Den andra kvinnan:

Nej, tag du min själ och min kropp och bränn dem i samma brand.
Jag skälver av längtande smärta och som asplöv darrar min hand.
Jag är skapad för dig och jag lider allt helvetets röda kval
så länge du står där liknöjd, och klädd i ditt svarta skal.

Den tredje kvinnan:

Jag älskar din blick för själen som tänt sitt ljus i den.
Jag skall vara din andes ledsagare, om du blir min följesven!
Ty jag älskar dig för ditt hår, grånat vid trettio år.

Jag vill vara din hjälp för livet och hela ditt hjärtas sår.

Till sist för han dialog endast med den första kvinnan:

Jag har fått din kropp för min ande, jag har fått ditt knä och din häl,
och din lystna mun, dina länder, och du har fått min själ.

Det verkar dock som om han inte kan förakta den sensuella kärleken:

Så tag mig och älska mig lustigt i ett varmt och svindlande rus,
tag allt vad min kropp har kvar av den glöd, som var flammande ljus!

Och när allt är över skall jag blott en enda önskan ha kvar:

att du tar mitt liv och ger mig min själ, så får du ha kroppen kvar.

Du skall döda mig sakta och säkert och mitt hjärta skall sluta att slå,
och jag skall snyfta och vakna, och jag skall stå. upp och gå.

Jag skall gå genom tysta skyar,
genom hav av stjärnors ljus,
och vandra i vita nätter
tills jag funnit min faders hus.
Jag skall klappa sakta på porten,

där ingen mer går ut,
och jag skall sjunga av glädje
som jag aldrig sjöng förut.

Sist följer enligt manuskriptet en strof som Dan Andersson, eller möjligen någon annan, strukit, men som har sitt intresse. Det verkar som om syndkänslan inte längre tynger honom. Det sensuella är också en gåva till tröst på vägen mot döden:

Så farväl då! Döda mig sakta!
Jag vill smekas och kyssas som förr!
Jag vill ledas av mjuka armar
genom dödens och mörkets dörr!
Men sedan vill jag vara ensam,
vaggad av ljusets flod, fram till alltings vila
där ingen är ond eller god.

Men de kvinnor som han verkligen älskat med hela sin själ? Av dem tyngdes väl inte hans sinne som unge Williams i Minnet (ur Efterlämnade dikter)?

Svaret på den frågan fann jag, efter en ingivelse i en egen dröm, i Nagelmans dröm (ur Postuma noveller), säkert Dans sista novell.

Nagelman har problem. Det är en kvinna som oroar honom. Skulle han låta det komma till skilsmässa? Jag trodde det inte - han var en god människa och han älskade sin hustru... När Nagelman förälskade sig låg det alltid ett hemlighetsfullt, spökaktigt ljus kring det hela, det tog aldrig vanliga vägar, alla hans felsteg syntes mig som mystiska förbränningsprocesser i hans själ.

Kanhända han behövde dem?

Nagelman berättar hur han i en dröm kommer till sin fars rum, där "Den Heliga boken" ligger i dunklet och glimmar "som guld". Döden, som dock inte förskräcker honom, leder honom fram till en kvinna. Nagelman känner igen sin älskade trots att kvinnans ansikte inte har den ringaste likhet med hennes. Nu får du älska mig och hålla av mig så mycket du vill, sade hon, men du får icke tänka på min kropp... Det kan icke vara behagligt för dig att tänka på att du haft något att göra med den...

Jag står härjag lever, jagfinnes, jag kan älskas ... men det som kunde bli föremål för passion, det...

Det har redan undergått förändring. Och den lägre kärleken tillhör det föränderliga. Men varje gång du med kärlek ser in i ett öga som möter ditt, varje gång du älskar högt en människa, varje gång du tar vård om en bedrövad, varje gång du känner hur ditt hjärta vill sprängas av människokärlekens eld - så skall du veta att det är jag som är i dig. Allt vad du gör i godhet gör du mig .. Men kroppen skall du icke bry dig om, ty den undergår förändring.

... när jag vände mig om såg jag kvinnan, vars ögon voro fulla av kärlek., Men när jag ville närma mig henne tyckte jag att hon log och avlägsnade sig och att hennes ansikte blev en del av den eld varav det oändliga rummet brann. Och jag såg också att hon liknade min hustru.

Nu tänkte jag att gåtan var löst. Ty detta var ej endast de båda kvinnor jag älskat, utan detta var allt jag älskat. Mina barn, mina medmänniskor, detta var Kärleken, Gud själv. Och jag ville störta mig rakt in i det mest vita av allt detta brinnande och uppgå i det ljus som var mitt.

Och nu framstår också dikten Den hemlöse, särskilt strofen som börjar med orden "Jag skall gå genom tysta skyar" i ett meningsfullt ljus. Novellen slutar: "Livet, som aldrig skall dö och aldrig bliva ont så länge det finns själar som känna kärlek."

Kärleken är den sammanhållande kraften i allt. Den som fått nåden att se kan, som i Nagelmans dröm, uppleva kärlekens ansikte överallt, i livet, i döden. I kärleken är det mänskliga och det gudomliga en enhet.

Gengångare

ur "Kolvaktarens visor" av Dan Andersson

Är du ensam vid din mila i din koja i kväll,
håll öppen, håll öppen din dörr!
Under glittrande stjärnor över snötäckta fjäll
komma vi, komma vi som förr.
Vi ha sovit redan länge i vår kyrkogårdsvrå
och vilat våra gammalmansben -
vi ha vaknat för att skönja om himlen är blå,
för att värma oss i månens sken.
Under stjärnornas ögon må vi samlas till ting
medan nordvinden härjar hård,
må vi bänka oss ned i en domarering
på din fridlysta kolaregård.
Ty vi vandra, vi vandra och hava ej ro
i de gravar som svälten har grävt,
och fast friden var djup i vårt jordbyggda bo,
vårt hat har den aldrig kvävt.
Och vårt hat är ett vandrande dödmanshat
som skall spöka tiderna ut,
och vår sorg är en tårlös sorg, kamrat,
och vår jämmer är utan slut.
Men ve oss, för sent ha vi gått ur vår grav
för att krämares domare bli -
de män som skuro vår plågas stav
äro döda och vandra som vi.

Jag väntar...

Text: Dan Andersson. Musik: Gunnar
Turesson

Jag väntar vid min stockeld medan
timmarna skrida,
medan stjärnorna vandra och nätterna gå.
Jag väntar på en kvinna från färdvägar
vida -
den käraste, den käraste med ögon blå.
Jag tänkt mig en vandrande snöhöljd
blomma,
och drömde om ett skälvande, gäckande

skratt,
jag trodde jag såg den mest älskade
komma
genom skogen, över hedarna en snötung
natt.
Glatt ville jag min drömde på händerna
bära
genom snåren dit bort där min koja står,
och höja ett jublande rop mot den kära:
Välkommen du, som väntats i ensamma
år!
Jag väntar vid min mila medan timmarna
lida,
medan skogarna sjunga och skyarna gå.
Jag väntar på en vandrerska från
färdvägar vida -
den käraste, den käraste med ögon blå.

Jag vän - tar vid min stock - eld me - dan tim - mar - na
skri - da, me - dan stjär - nor - na vand - ra och nät - ter - na
gå. Jag vän - tar på en kvin - na från
färd - vä - gar vi - da, den kä - ras - te, den
kä - ras - te med ö - gon blå.

Jungman Jansson

Text och musik: Dan Andersson.

För att höra musiken: Klicka på titeln

För ackord, klicka här: [Text/ackord](#)

Hej å hå jungman Jansson, redan friskar morgonvinden,
sista natten rullat undan, och Constantia ska gå.
Har du gråtit med din Stina, har du kysst din mor på kinden,
har du druckit ur ditt brännvin så sjung hej å hå!
Hej å hå, jungman Jansson, är du rädd din lilla snärta
ska bedraga dej, bedraga dej och för en annan slå?
Och som morgonstjärnor blinka, säj, så bultar väl ditt hjärta,
vänd din näsa rätt mot stormen och sjung hej å hå!
Hej å hå, jungman Jansson, kanske ödeslotten faller,
ej bland kvinnfolk, men bland hajarna i Söderhaven blå?
Kanske döden står och lurar bakom trasiga koraller -
han är hårdhänt, men hederlig, så sjung hej å hå!
Kanske sitter du som gammal på en farm i Alabama,
medan åren siktas långsamt över tinningarna grå.

Kanske glömmet du din Stina för en sup i Jokohama -
det är slarvigt, med mänskligt, så sjung hej å hå!

Förebilden till Jungman Jansson hette Victor Carlsson, före detta sjöman, som slog sig ned som handelsman i

Skattlösberg.

[Klicka här för att läsa om ursprungsvarianten till Jungman Jansson](#)

Jungman Jansson med ackordanalys

1.

Hej å hå jungman Jansson, redan friskar morgonvinden,

A D A

sista natten rullat undan, och Constantia ska gå.

A E7

Har du gråtit med din Stina, har du kysst din mor på kinden,

A D A

har du druckit ur ditt brännvin så sjung hej å hå!

E7 A

2.

Hej å hå, jungman Jansson, är du rädd din lilla snärta

A D A

ska bedraga dej, bedraga dej och för en annan slå?

A E7

Och som morgonstjärnor blinka, säj, så bultar väl ditt hjärta,

A D A

vänd din näsa rätt mot stormen och sjung hej å hå!

E7 A

Hej å hå, jungman Jansson, kanske ödeslotten faller, A D A
ej bland kvinnfolk, men bland hajarna i Söderhaven blå? A E7

Kanske döden står och lurar bakom trasiga koraller - A D A

han är hårdhänt, men hederlig, så sjung hej å hå! E7 A

Kanske sitter du som gammal på en farm i Alabama, A D A

medan åren siktas långsamt över tinningarna grå. A E7

Kanske glömmet du din Stina för en sup i Jokohama - A D A

det är slarvigt, med mänskligt, så sjung hej å hå! E7 A

Omkring tiggarn från Luossa

Text: Dan Andersson. Musik: Gunde Johansson

(För att höra musiken: Klicka på titeln)

För att höra Gunde själv sjunga en vers, klicka här:

[Omkring tiggarn från Luossa Mp3-fil 300 kB](#)

[Klicka här för noter och ackord](#)

Omkring tiggarn från Luossa satt allt folket i en ring,
och vid lägerelden hörde de hans sång.
Och om bettlare och vägmän och om underbara ting
och om sin längtan sjöng han hela natten lång.
Det är något bortom bergen, bortom blommorna och sången,
det är något bakom stjärnor, bakom heta hjärtat mitt.
Hören - något går och viskar, går och lockar mig och beder:
"Kom till oss ty denna jorden, den är icke riket ditt."

Jag har lyssnat till de stillsamma böljeslag mot strand,
om de vilda havens vila har jag drömt.
Och i anden har jag ilat mot de formlösa land,
där det käraste vi kände skall bli glömt.
Till en vild och evig längtan föddes vi av mödrar bleka,
ur bekymrens födselvånda steg vår första jämmerljud.
Slängdes vi på berg och slätter för att tumla om och leka,
och vi lekte älg och lejon, fjäril, tiggare och gud.
Satt jag tyst vid hennes sida, hon, vars hjärta var som mitt,
redde hon med mjuka händer ömt vårt bo,
hörde jag mitt hjärta ropa, det du äger är ej ditt,
och jag fördes bort av anden att få ro.
Det jag älskar, det är bortom och fördolt i dunkelt fjärran,
och min rätta väg är hög och underbar.
Och jag lockas mitt i larmet till att bedja inför Herran:
"Tag all jorden bort, jag äga vill vad ingen, ingen har!"
Följ mig broder, bortom bergen, med de stilla svala floder,
där allt havet somnar långsamt inom bergomkransad bädd.
Någonstädes bortom himlen är mitt hem, har jag min moder,
mitt i guldomstänkta dimmor i en rosenmantel klädd.
Må de svarta salta vatten svalka kinder febreröda,
må vi vara mil från livet innan morgonen är full!
Ej av denna världen var jag och oändlig vedermöda
led jag för min oro, otro, och min heta kärleks skull.
Vid en snäckbesållad havsstrand står en port av rosor tunga,
där i vila multna vraken och de trötta män få ro.
Aldrig hörda höga sånger likt fiolers ekon sjunga
under valv där evigt unga barn av saligheten bo.

Omkring tiggarn från Luossa

Text: Dan Andersson. Musik: Gunde Johansson

A E7 A

Om-kring tig-gam från Lu-os-sa satt allt fol-ket i en ring, och vid läg-er-el-den hör-de de hans sång. Och om

5 D A E7 A

bett-la-re och väg-män och om un-der-ba-ra ting och om sin läng-tan sjöng han he-la nat-ten lång. Det är

9 D A E7 E7 A

nå - got bor-tom berg-en, bort-om blom-mor-na och sång-en, det är nå - got ba-kom stjär-nor, ba-kom he - ta hjär-tat mitt. Hören,

13 D A E7 E7 A

nå - got går och vis-kar, går och lock-ar mig och be-der. kom till oss ty den-na jor-den den är ic-ke ri-ket ditt.

Minnets

Text: Dan Andersson.

Musik: Thorstein Bergman

(För att höra musiken: Klicka på titeln)

Vi gingo över Raiskis

frusna, vida vatten,

och sågo masugnsflammorna

från Romebergabron.

Och solen sjönk så sakta,

i stänk av guld mot bergen,

och sakta kröpo skuggorna

bland enarna på mon.

Som eld och ljus mig smekte

dina mjuka jungfruhänder,

i himlens kalla stjärnglans

såg jag ditt mörka hår.

Och het av lust jag smekte

ditt bröst och dina länder,

och fick av dig det heliga

som endast mannen får,

och nu är allt ett minne,

en saga från i går.

[Ur "Svarta ballader" 1917](#)

Pajso

Text: Dan Andersson

Musik: Lena Jöransson (Clara Öström)

1. Du åldriga Pajso,
som leker så ystert
bland fallande dammar
och rännor som brista,
du sjunger väl ännu
din ödemarks sånger
när böljorna runor
i hållarna rista.
2. Du hastat från bergen
och letat dig vägar
i ödemarksnätter
och solvarma dagar.
Du vilat i timmar
vid slumrande tjärnar,
och badat i solljus
i vårgröna hagar.
3. Du sjunger väl ännu,
som förr du har sjungit
i tvåmilaskogar
och sandiga dalar,
din ensamma färdsång
för den som förstår dig
och tigande lyssnar
när vildmarken talar.
4. En hymn för din frihet,
en sång åt din ära,
du åldriga Pajso,
jag sjunger i natten,
när uvarna ropa
av brånad och hunger,
och granarna nicka
vid sorlande vatten.

Ur "Kolvaktarens visor" 1915

Sizzi

Text : Dan Andersson. Musik: Bosse Landberg

(För att höra musiken: Klicka på titeln)

Han föddes vid Lasso, där löjorna stimma
i vågor, som glittra likt pärlor och vin.
Han kom i det gulaste månljusets timma
till stränder, där ängsgräset blommar som lin.
Han döptes av vinden, som for genom gräset,
till "Sizzi av Lasso" av springarnas ätt,
men kallades hare av folket på näset
och dömdes till döden av jägarnas rätt.
Och dagögat, höken, såg skarpt där neröver:
"Det rör sig, det prasslar i strandlinjens blom,
jag seglar väl ner när ett mål jag behöver,
jag skjuter - det kan ej bli värre än bom!"
Och nattögat, räven, gick fram och gick åter:
"Kan undra var Sizzi i kväll håller till?
Kan undra om liten går vilse och gråter,
han kan dock få sällskap i natt om han vill."
Men Sizzi gick glad genom ängar och hagar
och gömde sig djupt in i Råmyra skog,
och bort flögo sommarens rosiga dagar,
och Sizzi fick leva, förunderligt nog.
Och vintern slog bro mellan stränder och öar,
där lövskogens grönska låg vissnad och strödd,
och vit över slogar på infrusna öar
och vit över ängen, där Sizzi var född.
Då travade döden en dag genom skogen
med herregårdskoppel och blanka gevär,
och jakten tog fart uppåt Hagbergaslogen

och gick nedåt Lasso och stannade där.
Där hörde vi ekot av smällarna sjunga
kring Lasso, kring dalen och skogen och sjön,
där fick han ett skott genom flåsande lunga
och blodet rann rött på den gnistrande snön.
Vid Lasso, där isarna råmande brista,
vid foten av Kvarnklintens vissnade fur,
där tumlade Sizzi omkring i det sista,
där stannade drevet, där blåstes i lur.

Denna dikt, som ingår i "Kolvaktarens visor", skrev Dan Andersson på beställning av en djurskyddsförening.
Ordet "slog" betyder slätteräng,

Spelmannen

Text: Dan Andersson. Musik: Ragnar Ågren

Jag är spelman, jag skall spela på gravöl och på dans,
i sol och när skyar skymma månens skära dans.
Jag vill aldrig höra råd och jag vill spela som jag vill,
jag spelar för att glömma att jag själv finnes till.
Jag vill inte tröska råg och jag vill inte repa lin,
ty den hand som stråken skälver i skall hållas vek och fin.
Ni får inte ge min bannor eller kalla mej för lat,
fast jag stundom hellre hungrar än jag spelar för mat.
Jag vill inte gräva jorden, jag vill inte hugga ved,
jag vill drömma under häggarna till solen hon gått ned.
Och i kvällens röda brand ska jag stå upp med min fiol
och spela tills ert öga lyser hett som kvällens sol.
Jag ska spela när ni gräva era kära ner i jord,
jag ska spela hela sorgen i en visa utan ord.
Och det svarta som var döden och som hälsat vid er säng,
det skall forsa som en strömmande sorg från min sträng.
Jag ska följa genom dalarna i höstens höga natt,
och i rök från hundra milor ska jag sjunga som besatt.
Och när natten böljar becks svart över skogstjärnens skum,
mina basar skola ropa djupt ur mänskösälens rum.
Tre sorgens strängar har jag - den fjärde har gått av,
den brast i en skälvning på den bästa vännens grav.
Men ända in i döden vill jag följa er med sång -
och jag vill dö och jag vill spela till uppståndelse en gång.

Ur "Svarta ballader " 1917

Jag är spel - man, jag skall spe - la på grav-öl och på dans, i sol och när

6 sky - ar skym-ma må - nens skä - ra glans. Jag vill ald - rig hö - ra råd och jag vill

11 spe - la som jag vill, jag spe - lar för att glöm-ma att jag själv fin - nes till.

Spelmans mor

Dan Andersson

Jon Spelmans mor är gammal och grå,
 men ögonen drömma så unga
 av gammal eld som i hjärtat bor,
 och som förr brukat brinna och sjunga,
 men tvungits att tiga av år som gått -
 en underlig kvinna är Spelmans mor!
 Små sagor i sol över ängarnas gräs
 i frostvita höstnätter brukar hon
 drömma.

Om majvarm luft över daggvåt slog,
 där savfyllda ådror brista och tömma
 i stjärnglans sitt vin över grenar och
 stam
 i minnenas vårgröna sägenskog.
 Och ibland kan hon drömma om dystra
 ting,
 om kistornas svartglans och ljus som
 skiner,
 om silkessvart - sorgklätt och
 florbehängt kor,
 och skurade salsgolv och tunga
 gardiner,
 och storstugsstök på en söckendag,
 och gästrumsbäddning där ingen bor.

Hävamo brant
jag ville ur livet fly,
när den drivande månens guld föll
grant
över strändernas gungande dy.
Men inom mig är något som icke vill
dö,
och som hatar att leva ändå -
det är bittert att kvävas i kvällssvart
sjö,
och bittert att levande gå,
och känna hur eländet suger en ner,
tills man andas med bara hat -
fast solen lyser - fast sommaren ler -
det är bittert, bittert, kamrat!

[Klicka här för Rune Jonssons oljemålning inspirerad av dikten](#)

Och vid Kersnas tjärn, nedom Hävamo brant jag ville ur livet fly, när den drivande månens guld föll grant över strändernas gungande dy.

Då tror hon att sorgen går kring i byn,
och att någon skall dö i slakten,
och när råvarna skälla i lenvädersvind
och uvarna ropa i tåkten,
då väntar hon sorg till sitt eget bo,
och granris till egen grind.
Då tänker Jon att det kanske blir han,
som skall sluta sitt vildmarksöde,
eller sierskan själv, som år efter år
har grubblat och drömt om de döde,
som sitter som portvakt vid
skymningens dörr
och ser huru tiden går.

"Och ibland kan hon drömma om dystra ting, om kistornas svartglans och ljus som skiner, om silkessvart - sorgklätt och florbehängt kor..."

Till min bror

Text: Anna Pettersson, född Andersson. Musik: [Roine Lindström](#)

Roine har gett ut två CD-skivor:

1: "Konvaljetids gåva", Nils Parling-CD.

2: "Till en vild och evig längtan"

Den senare består av överföringar dels från Roines LP "Växlingar" (1985) med Dan Andersson-dikter plus Ferlin, Karlfeldt, Myhrén m.fl. samt från en kassett (1991)

Beställes hos [Roine Lindström](#)

eller på Dan Andersson Museum,
telefon och faxnummer: 0240 - 100 16.

E-postadress: museet@passagen.se

Det var till Annas artonsårsdag i maj 1917 som Dan skrev "Till min syster". Här Annas dikt till sin bror sommaren efter hans bortgång 1920. Gunde fick den av Anna vid ett besök i Björsjö 1954 tillsammans med Waldemar Bernhard. Anna var då lärarinna i Björsjö. Hon gav tillstånd till Gunde att använda dikten. [Foto av Hakalam](#), som nämns i en av verserna finner du efter dikten nedan.

Du vandrar ej mer på stigarna
under Lombergets susande
granar.
Du sjunger ej mer till fiolen
om Pajsoåns vilda svanar.
Ej mera du kämpar i natten
ensam i svidande smärta,
eller lyssnar till ekot från bergen
som svarar ditt klappande hjärta.
Trevar du ännu i mörker
eller går du i ljusets flöden?
Har våg du funnit från djupen
och svar på mänskors öden?
Om ännu du vandrar allena
och letar dig väg genom dalar,
o, då vill jag be för din frälsning
och din ingång i himmelens
salar.

Där är lugna vatten likt Pajso,
där är svanar som finnskogens vilda,
där är sånger till fiol och luta
och vindar, likt Lombergets milda.
I går såg jag änderna gunga
i säven vid Hakalams stränder,
och där stockelden fordom har brunnit
lågo kvar några sotiga bränder.
Jag såg svalorna bygga i taket
på ladan vid Stormyrslogen,
och hörde hur duvan kuttrade
som förr i Luossabergsskogen.
Men solen gick ner och dimman
steg kall ifrån Pajsoåns vatten -
jag fryser i finnskogens mörker,
inga stjärnor mig lysa i natten.

Hakalam. Bilden från en videofilm filmad av Carl-Olof Carlsson från Skattlösberg.

Till min syster

Text och musik: Dan Andersson.

Nu spelar vårens ljumma vind i myrens gula starr,
och sakta stiga sagorna kring ön i Berga fors.
Förlåt ett stänk av bitter fröjd, en visa till gitarr,
det starka oss till läkedom likt strandens unga pors.
En sång till däj, min syster, när all marken väntar vår!
Luossas ljunghed surrar yr av vind och vilda bin.
Där lärde vi oss tunga steg i våra yngsta år,
och ingen vet hur djupt vi drack vår barndoms beska vin.
Men härlig, härlig våren kom vart år i rosor klädd,
fast sorgens skymning sökte oss och blekte kindens färg.
En dag på knä för Konungen, en natt för skuggan rädd,
och sedan drack du salighet ur flod och fjäll och berg.
Kom ut, när stormen viner vild i apel, pil och hägg!
Se, vårens himlar brinna till Guds och stjärnors lov!
Och när du sövts till drömmar av resedan vid din vägg,
all ängens rosor ropa, kom ut till oss och sov!

Denna dikt fick Dans syster Anna till sin födelsedag i maj 1917. Sommaren efter Dans död skrev hon den gripande dikten "[Till min bror](#)".

